

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ἐπειδὴ τὶς ἡμέρας αὐτὰς πάλι ὁ Πανσλαβισμὸς φλυαρεῖ περὶ Θράκης, τῆς ὁποίας μᾶς ἀφῆκαν ἕνα μικρὸ τεμάχιο, ὅπου συσπειρωθήκαμε ὅλοι οἱ Θράκες, καὶ ἐμφανίζονται ὡς παμπάλαιοι κάτοικοι τῆς χώρας οἱ Σλαῦοι, τοὺς δίδουμε τὸ κατωτέρω ἄρθρον πρὸς ἀπάντησιν ἐκ μέρους τῆς «Ἐταιρείας Θρακικῶν Μελετῶν».

1. Ἡ Θράκη ἀνήχθη εἰς τάξιν θέματος ἀφοῦ οἱ Βούλγαροι πέρασαν τὸν Ἰστρο στὰ 678—679 ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Κων. τοῦ Πωγωνάτου (668—685). Ὅταν ὁμως ἐπεξετάθη τὸ νεοπαγὲς πρῶτο τῶν Βουλγάρων βασιλεῖο (679—1019) στίς ἐκεῖθεν τοῦ Αἰμοῦ ἐπαρχίαι ὡς τὸν Ἰστρο, τὰ θρία τῆς αὐτοκρατορίας μετετέθησαν στὸν Αἴμο καὶ ἡ Θράκη ὠρίζετο πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τὸν Αἴμο πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τὴν Ροδόπη καὶ τὸ Νέστο, πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὸν Εὐξείνιο πόντον καὶ πρὸς νότον ἀπὸ τὴν Προποντίδα, τὸν Ἑλλήνιο καὶ τὸ Αἰγαῖο, ὅλη εἶχε τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν γενναῖον ἡγεμόνα Κλαυδίου ὄντα. (Περὶ τῆς λεματίας).

2. Στὴ χώρα αὐτὴ ἀπὸ τὴν Ροδόπη καὶ ἀκόμα δημοκρατία ἐγκαθίσταται κατὰ μήκος τῆς μεθορίου γεωργὸν στρατιῶτες ἢ μέτοικοι ἀπὸ ἀνυπότακτους καὶ ὑποπτους λαοὺς, ποὺ προικίζονταν μὲ γῆ ὑπὸ τὸν ὄρο τῆς στρατευσέως των. Οὕτω δημιουργήθηκαν οἱ ὀροφύλακες (milites limitares). Αὐτὸ τὸ καθιερωθὲν ἔθος ἀκολοῦθησαν (Pauly Bissona I σ. 73 ἔ. 1934) καὶ οἱ Αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου, ποὺ ἀπὸ τὸν 8ο αἰῶνα ἤδη, ἄρχισαν νὰ μετοικίζουν καθ' ὅλη τὴ μεθόριον πρὸς τὴν Βουλγαρία ἀπὸ τῆς Φιλιππούπολης ὡς τὴν Ἀγχιάλο συμπαγεῖς πληθυσμοὺς πολεμοχαρεῖς ἀπ' ὅλη τὴν αὐτοκρατορία γιὰ τὴν συμποκνῶση τοῦ ἀραιωμένου πληθυσμοῦ. Πρῶτος τῶκαμε ὁ Κων. Ε' ὁ Κοπρώνυμος στὰ 758. Τῶκαμε κι' ὁ Λέων ὁ Δ' ὁ Χάζαρος, ποὺ ἀποίκισε τοὺς μονοφυσίτες Σύρους, τῶκαμε ὁ Νικηφόρος (802—811) καὶ τελευταῖα ὁ Ι. Τσιμισκῆς (871) φέρνοντας Μανιχαίους ἀπὸ τῆς Συρίας. (Ἄννα Κομνηνὴ Ἀλεξ. XIV. 8. Ζωναρᾶς XVII—II—Κεδρηνός, II Γλυκῆς IY, 15).

3. Παρ' ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα καὶ παρ' ὅλο τὸ χτίσιμο φρουρίων παραμεθορίων λ. χ. Σερδικῆς, Φιλιππούπολεως, Βερροίας, Μακελλῶν, Ἀγχιάλου, Μεσημβρίας, Δεβελτοῦ κλπ., παρ' ὅλους τοὺς ἀδιάλειπτους τῆς αὐτοκρατορίας πολέμους κατὰ τῶν Βουλγάρων οὔτε οἱ ἐπιδρομὲς στὴ Θράκη ἀναχαιτίσθηκαν, οὔτε ἡ προέκτασις τῆς κυριαρχίας τους προλήφθηκε ποὺ τὴν ὑποβοηθοῦσε ἡ προγενέστερη ἐγκατάστασις Σλαβικῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς Μοισίας.

4. Μετὰ τὴν πανωλεθρία τοῦ Βυζαντιακοῦ στρατοῦ καὶ τὸ θάνατο τοῦ γενναίου αὐτοκράτορα Νικηφόρου στίς δόδους τοῦ Αἰμοῦ ἐπὶ Μ. Ραγκοβέ (811—813) οἱ Βούλγαροι ἐπανελάβαν τὶς ἐπιδρομὲς τους στὴ Θράκη. Τότε ὁ Κροῦμος «κατίσχυσε Θράκης καὶ Μακεδονίας» καὶ κατέλαβε πολλὰ ὀχυρώματα καὶ τὴν Φιλιππούπολη. (Θεοφάνης Χρονολ. 272).

5. Στ' αὐτὸ τὸ γεγονός κι' οὗτὸ τὸ πρῶτο τοῦ Θεοφάνους στηριζόμενος ἐκείθεν τῆς Βουλγαρίας ἱστορεῖται Zlatarsky καὶ ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι Βούλγαροι ἱστορικοὶ καὶ γεωγράφοι σχημάτισε τὸν ἱστορικὸ χάρτη τῆς Βουλγαρίας ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ ἐνάτου αἰῶνος (803—888) ἐκρύτατον, παίρνοντας μέσα καὶ τὴ Φιλιππούπολη καὶ τὴν Ἀδριανούπολη. (Zlatarsky, Geschichte der Bulgarien τῶν ἐτῶν 679—1396 Leipzig 1918).

6. Οἱ μνημονευόμενοι αὐτοὶ ὀροφύλακες δὲν κινήθηκαν οὔτε καὶ κατέλειπαν τὶς γαίαις τους καὶ τὰλλα τους ἀγαθὰ, διότι δὲν εἶχαν ποὺ νὰ καταφύγουν. Ἀλλὰ καὶ ἡ καταληφθεῖσα χώρα ἀπὸ τὸν Κροῦμον μετ' ὀλίγο ἀνακτήθηκε ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς. Οἱ Βούλγαροι ἠττήθηκαν στὴ Μεσημβρία, ὅπου τὸ Βουνὸν Λέοντος ἀπὸ Λέοντα τὸν Ε'. Ὁ Κροῦμος πέθανε καὶ ὁ διαδοχὸς του Ὁμορτὰγ (814—831) εἰρήνευσε πρὸς τὴν αὐτοκρατορία. (Ζωναρᾶς XV, 14—Κεδρηνός II, 86).

Πρῶτος ὅρος τῆς τριακονταετοῦς συνθήκης ἦταν ἡ ὁροθεσία μεταξὺ Βουλγαρίας καὶ αὐτοκρατορίας.

Κατ' αὐτὴν ἐξεχωρεῖτο στοὺς Βουλγάρους τὸ λεκανοπέδιο τοῦ (Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

21/1/51
ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ
Περὶ τῆς μεθόριος

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)
Τόντιζου ἀπὸ Δεβελίου ἀνατολῶς
μέχρι Κωνσταντίας (Τύρναβο Σεϊ-
μῆ) καὶ Μαρμαρίβαν (Ούζουν-
τζόβας) νοτιοδυτικὰ πρὸς τὸν Ἑ-
βρο καὶ ὡς τὸ Ἀνθαίμιο, Ἡ Βερὴ
ἔμενε στὰς Βυζαντινὰς. Ὑπάρχει
καὶ ἐπιγραφή τοῦ γινόμετος αὐτοῦ
τριμῆρη καὶ σπασμένη πρὸς περιέχει
δυὸ ἀπὸ τὰς 4 θροῦς (Βλ. Ἀρ-
χεῖον Θράκης τεμ. 8ος σ. 72-73) πρὸ
ὃ Ζλατορσκ ἀποφεύγει νὰ συμπλη-
ρώσῃ γὰρ νὰ μὴ παραμείνῃ ἡ Φιλιπ-
πούπολη ἔξω τῆς γραμμῆς τῶν ὁ-
ρίων ποὺ πέτυχαν οἱ Βούλγαροι. Οἱ
Βυζαντινοὶ ὁμῶς πρὶν ἢ λῆξῃ ἡ συν-
θήκη ἀνακατέλοβαν τὴν παλαιὰ με-
θόριον ὡς τὸν Αἴμο καὶ οὐτοπροαι-
ρέτως κατόπιν παρεχώρησεν ἡ αὐ-
τοκράτειρα Θεοδώρα (842-846) ὁρί-
στικὰ τὴν πρὸς νότον τῆς Σιδηρᾶς
μέχρι Δεβελίου χώραν στοὺς Βουλ-
γάρους. Οἱ Βούλγαροι τὴν ὠνόμα-
σαν Ζαγοράν. (Ζωναρᾶς ΧVI 8 σ.
422 τεμ. III).

7. Σ' αὐτῇ τῇ γραμμῇ πάνω χα-
ράχθηκε ἡ λεγομένη μεγάλη τάφρος
ἢ σούδα, (Κεδρηνὸς II, 372) πρὸ εἴ-
ναι σήμερα γνωστὴ μετ' ὄνομα Ἐρ-
κεσία (τάφρος) καὶ ποὺ μπορεῖ κα-
νεῖς νὰ τὴν παρακαλέσῃς πρὸς 100-
110 χιλίεσσι, ὡς καὶ ἐκτετατοὺς
γεωγρ. χόρτους. (Βλ. Βυζαντινὸν
Χάρτη Daplo).

Ἡ τάφρος ταύτη μετὰ τὰς καμα-
τά κατασκεύασαν οἱ Βυζαντινοὶ ἀνα-
τὸν αἰῶνα. Ὁ Σουλτάνος Γεώργιος
ἔδωκε Ἑλληνοκρατίαν τὴν νοτιοδυτικὴν
πρὸς τὸ Βυζάντιον καὶ ἔδωκε καὶ ἔ-
γραψε τὴν ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν φι-
λοδοξία ν' ἀναθεσθῇ Βυζαντινὸς
αὐτοκράτωρ. Ὁ ἄλλος πρὸς ἀποτυχίαν
τοῦ ἀπεφασίσει νὰ καταλάβῃ τὸ Βυ-
ζάντιον καὶ νὰ πεῖθῃ τὸ σημεῖον τοῦ
βασιῶς. Ἐκαὶ ἐπαναληφθέντες ἐπι-
δρομὲς εἰς τὴν Θράκην καὶ ἀστρέφοντας
καὶ ἔρημίζοντας τὴν χώραν. Διό-
φορὸς νίκησε τὰ αὐτοκρατορικὰ
στρατεύματα; ἐπὶ Βουλγαροφύγῃ
(895) καὶ τὴν Ἀγχίοστον (917) καὶ κυ-
ριεψέ καὶ αὐτὴ τὴν Ἀδριανούπολιν.
(Χρονογράφος Βυζαντινός: Κεδρη-
νός. II 253 Γεώργ. Μενάχης σ. 255,
Λέων Διάκονος 124, Λέων Γραμμα-
τικὸς σ. 295. Περφυρογέννητος I
κεφ. 32 Ζωναρᾶς ΧVI, 16).

8. Ἀλλ' αὕτη ἡ κατόληψις δὲν ἦ-
ταν κυριαρχία ἐπὶ τῆς Θράκης, καὶ
καθὼς οἱ Βούλγαροι σύγχρονοι ἱστο-
ρικοὶ τὴν χαρακτηρίζουν τέτοια, ἀλλ'
ἐπιδρομὴ ἐχθρική, ἀφοῦ ἡ χώρα κα-
τεστρέφηκε ἀπὸ τὰς ἰδίους οἰ-
κὸν ἐχθρικήν.

1. Ἡ τάφρος ἀρχίζει ἀπὸ τὴν λίμνην
Μάνδρα χωρίον Πιακιολῆ (ἱερίσιον Δε-
βελίου) διευθύνεται δυτικὰ μέχρι τοῦ
Ρουσόκαστρον καὶ ἀπὸ κεῖ νοτιοδυτι-
κὰ πρὸς τὸν ποταμὸν Τούντιζο. Ἀπὸ
τὸν ποταμὸν τοῦτο εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυν-
σιν προχωρῇ μέσσω ἀπὸ ἀδενδρες πεδιά-
δες καλλιεργημένους, ἀφίνει τοὺς Μη-
λεῶνες νότια καὶ φθάνει ὡς τὸν Ἑ-
βρο εἰς τὴν συμβολὴν Σαλὸν-δερεῖ ὅχι πολὺ
μακρὰ τοῦ Τυρνόβου-Σεϊμῆν. Ἐχει
πλάτος καὶ βάθος 5 βήματα καὶ ὕψος
ἀνθρώπου καθυψώθη, ποὺ μπορεῖ νὰ
κρυφτῇ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ